

10 WAYS TO KNOW US

Verslag van Monique Corvers 20/03/15 MC

Het is een hele ervaring, het contact met Hana Ammar, een jonge regisseur in Gaza. Ze is in opleiding bij TDP, waar ze zich ontwikkelt als maker. En dat betekent alles voor haar. Ik kreeg vóór het eerste contact haar bio. Alleen daar schiet je al bijna van vol. Ze schrijft dat ze twee gezichten heeft. Het ene is haar “traditional face”, met alles wat ze daar als vrouw geacht wordt te doen, waarvan ze beseft dat ze het zelf niet nodig heeft. Het andere is haar “face of the artist”, haar individuele gezicht, met alles wat ze voor zichzelf wenst en droomt. Ze merkt op dat haar pas sneller wordt als ze de trap van TDP oprent.

Als eerste heb ik een filmpje van 5 minuten voor haar gemaakt. Waarin ik ook mijn artistieke kompanen heb voorgesteld. Daarop kreeg ik een film terug van Hana (met een vertaler van TDP ernaast. Ze spreekt wel wat Engels, maar niet genoeg.) En ik was verrast door de levendige, energieke, schaterlachende mensen die ik zag. Op het nieuws zijn de beelden van Gaza vrijwel altijd bombardementen, stoffige resten van huizen. Doffe ellende. En dat is ook hun realiteit. Maar het was alsof ik onbewust had verwacht dat de mensen ook verslagen onder het stof zouden zitten. Door dit project ben ik meer gaan lezen over de wrede geschiedenis van Gaza. Al hebben Hana en ik het tot nu toe nooit over politiek. We hebben het over het werk. Haar werk.

We skypen bijna elke week wel een keer. En dat is alleen al qua taal niet eenvoudig. Hana's stuk gaat over een blinde man die geluiden verzamelt. Ze wil heel graag praten over de tekst die ze schrijft op basis van improvisaties. Op een gegeven moment zegt ze: *the blind man leaves*. Prompt daarna heeft die blinde man weer een handeling en ik denk, hè hoe zit dat, die man was toch net weg? Je hersens kraken om het te volgen. *Oh, the blind man lives!* Ook bijna Abbott&Costello-achtige *loops* in een gesprek. Vraagt zij: *How to put together... etc?* Ik: *uh, I don't know*. Hana: *That's what I do!* Verwarde blikken over en weer. En nog een keer dezelfde riedel. *How to...?* Je ziet ons allebei keihard werken om elkaar te begrijpen en Hana kan echt dubbelklappen van het lachen. Het is voor mij soms ook een gezonde confrontatie met de omstandigheden waar ze in leeft en werkt. Bij het maken van een nieuwe afspraak skypetext ze ineens tussendoor dat ze alleen kan afspreken als ze bij TDP is. Thuis heeft ze geen stroom.

Ik ben ontzettend blij dat Liesbeth nu ter plekke is. TDP werkt zich zes slagen in de rondte om al die scriptversies telkens weer vertaald te krijgen, en alsnog blijft het behelpen. Maar, ook in zo'n krakkemikkige vertaling, lijkt het bloemrijke van het Arabisch door te klinken: *For someone blind like me, there is no difference of death and life but with voice, if there is no voice from my life I will die while I am alive*. Ik hoor hierin niet alleen het verhaal over een blinde man, ik hoor Hana's face of the artist.

Hana gaat nu zelf proberen geluiden op te nemen in Gaza en ze stuurt een wensenlijst van extra geluiden die ze nodig heeft. Hier, bij Het Filiaal gaan we daarmee aan de slag. Op een gegeven moment in het stuk, worden alle geluiden bevrijd en klinken ze allemaal samen en verdringen ze de geluiden van de oorlog. We helpen haar om die soundscape te maken. Ik hoop van harte dat haar *Sounds of Gaza, a symphony* alles wordt wat ze er van gedroomd heeft.